

KULTURAFTALE

Sønderjylland-Schleswig

2021 - 2024

Rum til fællesskab

Fælles om kulturarv

www.kulturfokus.dk

FRESHKONZEPT
Original
MAIKE

GARFIK & LAYOUT
FRESHKONZEPT GmbH – Original Maike
www.freshkonzept.de

REDAKTION

Annika Carstensen, Galina Jørgensen

BILLEDER

Tim Riediger, Martin Ziemer

KONTAKT

Region Sønderjylland-Schleswig, Regionskontor & Infocenter, Lyren 1, DK-6330 Padborg
kulturregion@region.dk, +45 74670501
2022

www.kulturfokus.dk

Hvad er Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig?	4
Hvorfor indgå en grænseoverskridende kulturaftale?	4
Organisering	4
Målgrupper	4
Partnere og økonomi	5
Indsatsområder	5
Indsatsområde 1 Rum til fællesskab	6
Projekter under indsatsområdet	6-11
Indsatsområde 2 Fælles om kulturarv	12
Projekter under indsatsområdet	12-15
Følg med på rejsen!	15

HVAD ER KULTURAFTALE Sønderjylland-Schleswig?

HVAD ER KULTURAFTALE SØNDERJYLLAND-SCHLESWIG?

Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig er betegnelsen for kulturaftalen i den dansk-tyske grænseregion. Aftalen løber over fire år fra 2021 til 2024 og bygger videre på erfaringerne fra de dansk-tyske kulturaftaler i perioden 2013-2016 og 2017-2020.

Aftalen skal styrke det fælles kulturrum på tværs af den dansk-tyske grænse via koordinering, udvikling og kvalitetssikring af partnernes fælles indsats på kulturområdet. Kulturaftalen vil involvere et bredt udsnit af borgere i det dansk-tyske grænseland.

HVORFOR INDGÅ EN GRÆNSEOVERSKRIDENDE KULTURAFTALE?

Med den dansk-tyske kulturaftale skaber partnerne i Region Sønderjylland-Schleswig et formelt samarbejde på tværs af kommune- og landegrænser for at koordinere og udnytte ressourcerne bedst muligt. Sammen kan partnerne i aftalen iværksætte aktiviteter, som hver enkel kulturaktør, hver enkel forvaltning og hver enkel kulturinstitution ikke med egen kraft kan løfte. Kulturaftalen skal dermed bidrage til, at borgerne på sigt får et bredere og mere mangfoldigt kulturudbud i hele den dansk-tyske grænseregion.

ORGANISERING

Kulturaftalens aktiviteter koordineres af kulturafdelingen på Regionskontor & Infocenter. Det er Kulturudvalg Sønderjylland-Schleswig, der er politisk styregruppe for Kulturaftalen og har fastlagt indsatsområder samt bevilger projekterne i Kulturaftalens regi. Kulturaftalens administrative styregruppe er den dansk-tyske kulturfaggruppe.

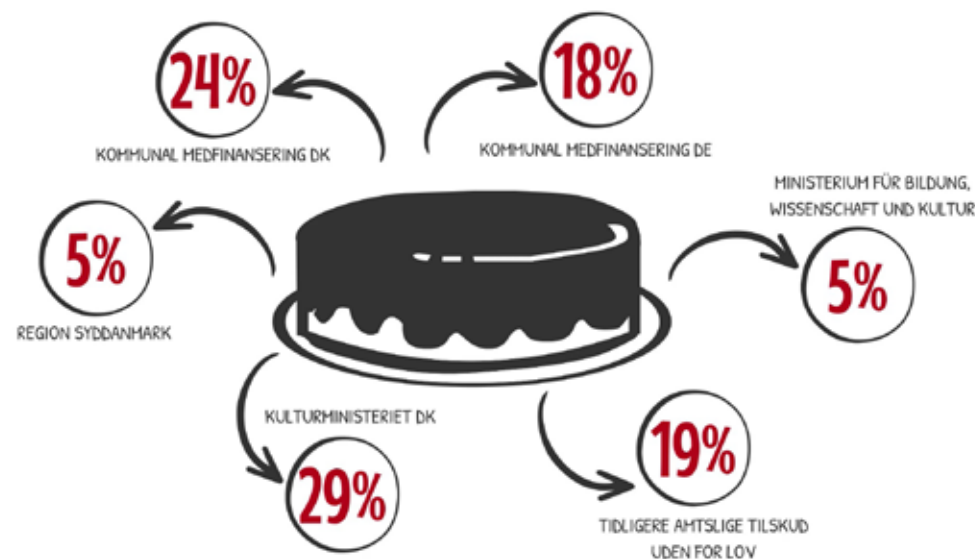
Der er desuden nedsat to faglige styregrupper, som har til opgave at følge og kvalificere aktiviteterne under kulturaftalens indsatsområder.

MÅLGRUPPER

Kulturaftalen har et særligt fokus på børn og unge, der gennem kunst, kultur og bevægelse skal bringes sammen i interessefællesskaber og få øjnene op for mulighederne i grænselandet. Selvom børn og unge kommer til at spille en stor rolle i kulturaftalens aktiviteter, er voksne også en vigtig fokusgruppe. Børn og unge har brug for at kunne spejle sig i de voksnes engagement og se det som naturligt at krydse grænsen for at opleve kultur.

HVAD ER KULTURAFTALE Sønderjylland-Schleswig?

PARTNERE OG ØKONOMI

INDSATSOMRÅDER

Kulturpolitikere i Region Sønderjylland-Schleswig har valgt to indsatsområder for kulturaftalen: "Rum til fællesskab" og "Fælles om kulturarv". Tilsammen giver indsatsområderne gode muligheder for kreativ udfoldelse og kulturelle samarbejder på tværs af grænsen.

Via indsatsområderne igangsættes en række projekter, der skal bidrage til målopfølgelsen af Kulturaftalen.

i INFOBOX

Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig finansieres af kommunerne Haderslev, Sønderborg, Aabenraa, Tønder, Kreis Nordfriesland og Kreis Schleswig-Flensburg, Stadt Flensburg, Region Syddanmark, Kulturministeriet i Danmark og Ministerium for Bildung, Wissenschaft und Kultur i Schleswig-Holstein. Den samlede økonomiske ramme er på ca. 20 mio. kr.

INDSATSOMRÅDETS MÅL:

1 Kulturaftalen som platform for kreative netværk

Der skal understøttes eksisterende og nye netværk og aktiviteter for, med og af borgerne på begge sider af grænsen med særligt fokus på involvering af børn og unge. Projekterne under kulturaftalen skal øge interaktionen mellem kulturinstitutionernes "traditionelle" brugere og nye brugere.

2 Aktive borgernære fællesskaber

Projekterne skal øge borgernes, særligt børn og unges, kendskab til og lyst til at deltage i kultur- og bevægelsestilbud i grænselandet, som kan understøtte mental og fysisk sundhed.

3 Musikalske fællesskaber

Projekterne under indsatsområdet skal bringe børn, unge og voksne sammen i udviklende musikalske fællesskaber. Musikaktører på begge sider af grænsen bringer musikudøvere, både talenterne og bredden, sammen, og udvikler nye måder at interagere med deres netværk og publikum i grænselandet.

"Indsatsområdet skal understøtte mulighederne for at særligt børn og unge fra grænselandet kan mødes og aktivt deltage i kulturelle, kreative og borgernære fællesskaber."

PROJEKTER UNDER INDSATSOMRÅDET

Rum til fællesskab

Kulturaftale Sønderjylland-Schleswigs hovedprojekt "Rum til fællesskab" består af flere delaktiviteter, der alle på sin vis bidrager til at særligt børn og unge fra grænselandet kan mødes og aktivt deltage i kulturelle, kreative og borgernære fællesskaber. Fælles for aktiviteterne er, at deltagerne bliver inddraget som aktive medskabere af kulturen, og at de mødes og kommer i dialog med hinanden på tværs af grænsen. Møderne finder sted på mange forskellige niveauer – mellem børnehavebørn, skoleelever, de unge og mellem borgere i almindelighed. Hovedprojektet som helhed skal således bidrage til at styrke fællesskabsfølelsen på tværs af den dansk-tyske grænse. Aktiviteterne finder sted mellem 2022 og 2024.

Hovedprojektet "Rum til fællesskab" består af følgende delaktiviteter:

- Dansk-tyske Fortællestier: Børn skaber offentlige fortællestier.
- Kultur i hverdagen: Kreative dansk-tyske tilbud
- Film: Dansk-tyske filmforløb om at være ung i et grænseland.
- Ungeaktivitet: Åbne aktiviteter for, med og af unge
- Dansk-tysk kulturuge: Kulturugen samler og præsenterer delaktiviteterne på tværs af hele kulturaftalen.

Betegnelsen "hovedprojekt" står for ambitionen om at alle syv kommunale kulturaftalepartnere får gavn af aktiviteterne. Hovedprojektet bliver koordineret af kulturafdelingen på Regionskontor & Infocenter i tæt dialog med kulturaftalens partnere og de involverede kulturinstitutioner.

Indsatsområde 1 RUM TIL FÆLLESSKAB

Musikprojekt

Projektets målsætning er at den musikalske talentmasse udvikles og understøttes med særligt fokus på regionens børn og unge. DTM (Dansk-tysk musikskoledag) og fBE (folkBALTICA ensemble) etablerer med hver sine projektdele som basis et kommende samarbejde omkring et Folkakademi, som har til formål at udvikle tværnationale, kulturelle fællesskaber. Samarbejdet står på skuldrene af to selvstændige projektdele, som udføres af henholdsvis musikskolerne og folkBALTICA. Musikskolernes projektdel arbejder med en videreudvikling af den dansk-tyske musikskoledag som et varemærke året rundt, mens folkBALTICA sætter fokus på styrkelse og fortsat etablering af det tilhørende ensemble.

Projektaktører: De syv danske og tyske musikskoler og folkBALTICA.

Kulturaftalen finansierer projektet med 2,2 mio. kr.

Dansk-tysk kulturpulje

Midlerne indgår i medfinansieringen af dansk-tyske aktiviteter inden for rammerne af Interreg-projektet KursKultur 2.0. som løber frem til slutningen af 2022. Det er planen, at midlerne også fremover skal være med til at støtte op omkring lokale dansk-tyske tiltag.

Aktiviteten har et budget på 1,4 mio. kr.

Indsatsområde 1 RUM TIL FÆLLESSKAB

PARTNERNES PROJEKTER INDEN FOR INDSATSOMRÅDE 1

Kulturaftale Sønderjylland-Schleswigs syv partnerkommuner har hver fået tildelt 400.000 kr. i de fire aftaleår til at gennemføre lokalt forankrede, eksperimenterende aktiviteter med en grænseoverskridende dimension. Inden for indsatsområdet "Rum til fællesskab" har partnerne valgt følgende projekter:

Sportsprojekt

Talentudvikling i grænselandet – Udvikling, fællesskab og bevægelsestilbud på tværs af kommune- og landegrænser.

Projektet vil skabe et attraktivt talentudviklingsmiljø i Sønderjylland-Schleswig ved at sætte fokus på vigtigheden af, at talentet indgår i understøttende fællesskaber og har fysisk og mental sundhed og trivsel.

Projektet har fokus på at skabe sammenhæng mellem barnets træning i den lokale klub og den målrettede talenttræning, mellem barnets fritid, skoletid og træningstid, mellem barnets netværk og de uddannede trænere og ung-til-ung-mentorer, samt at barnet via projektet indgår i et interessefællesskab med andre børn. Det skal sikre, at barnet fastholder sin motivation og lyst til at udfolde sit talent i Sønderjylland-Schleswig.

Projektaktører:

SønderjyskE i samarbejde med danske og tyske fodboldklubber.

Kulturaftalen finansierer projektet med ca. 2,3 mio. kr.

KunstMobil

Kreis Schleswig-Flensburgs projekt inden for rammerne af Kulturaftalen er udviklingen af et mobilt kunsttilbud – en KunstMobil. KunstMobilen gør holdt forskellige steder og giver mulighed for uden tilmelding at deltage i lettilgængelige kunstneriske aktiviteter. En professionel kunstner er ansvarlig for det kreative tilbud. Det er planlagt løbende at inddrage flere kunstnere fra grænselandet, der kan give nye kunstneriske impulser. Stoppestederne vil til at begynde med være i Schleswig-Flensburg. Efterhånden vil KunstMobilen komme på tur i grænselandet, så det kan afprøves, hvordan konceptet fungerer andre steder.

Projektaktører:

Kreis Schleswig-Flensburg og tilknyttede kunstnere.

Projektet finansieres med 400.000 kr. fra kulturaftalemidler.

Indsatsområde 1 RUM TIL FÆLLESSKAB

Toms fantastiske rejse

Kreis Nordfrieslands kulturaftaleprojekt "Toms fantastiske rejse" er en fortælling om en rejse i universet med live-musik, der opføres som en del af et multimedieshow. De deltagende danske og tyske børn bygger videre på deres klaverkundskaber ved at spille på et master-keyboard. Derudover laver de selv kostumer og rekvisitter til den afsluttende forestilling for både forældre og et interesseret publikum.

Forestillingen vil blive forberedt og indstuderet i workshops over en weekend, hvor deltagerne får mulighed for at mødes og lære hinanden at kende.

Projektaktører:

Kreis Nordfriesland og tilknyttede kunstnere.

Projektet finansieres med 400.000 kr.

fra kulturaftalemidler.

Sange bygger broer

Projektet „Sange bygger broer“ har til formål at bringe danske og tyske børn i 3. og 4. klasse og de voksne omkring dem sammen om fælles sangaktiviteter. Med sangen som ramme vil der være mulighed for at opleve ligheder og forskelle, nabosens sprog og være sammen i musikalske fællesskaber.

Børnene lærer i løbet af projektet udvalgte sange på dansk og tysk, besøger hinanden og synger sammen. Lærerne bliver del af et fagligt netværk på tværs af grænsen. Som afslutning på projektet samles projektets børn og øvrige aktører fra Danmark og Tyskland til en koncert/workshop.

Projektaktører:

Haderslev Kommune og Haderslev Sangakademi.

Projektet finansieres med 400.000 kr.

fra kulturaftalemidler.

Indsatsområde 1 RUM TIL FÆLLESSKAB

Grænseoverskridende kultursøjler fra Jejsing Bjerg

I Tønder Kommunes kulturaftaleprojekt "Grænseoverskridende kultursøjler fra Jejsing Bjerg" skal der udarbejdes og opstilles kultursøjler, der vil kunne ses fra Jejsing Bjerg og ned over grænsen. Inspirationen kommer fra egnens lokale stormflodssøjler og totempæle.

I projektet vil der blive samarbejdet grænseoverskridende, og børn, unge, skoler, kulturskoler og ungdomsuddannelser vil blive inviteret til at samarbejde med kunstnere om at skabe søjlerne. Projektet ønsker at inddrage allerede eksisterende kunstneretværk, gerne på begge sider af grænsen, og dermed bliver der mulighed for at styrke disse netværk gennem

fælles oplevelser samt skabe nye netværk mellem kunstnerne og de deltagende skoler og uddannelsesinstitutioner.

Projektaktører:

Tønder Kommune og tilknyttede kunstnere.

Projektet finansieres med 200.000 kr.

fra kulturaftalemidler.

Verdensmålsfestival og Kunst på tværs

Sønderborg Kommune arbejder med to projekter inden for rammerne af kulturaftalens indsatsområde 1: "Verdensmålsfestival" og "Kunst på tværs". Projekterne skal godkendes af Sønderborg Kommunes udvalg for kultur, fritid og medborgerskab i forår 2022.

Projektet "Verdensmålsfestival" har til formål at skabe en festival for unge og af unge fra 15-25 år, hvor de unge med aktiviteter og forestillinger giver deres bud på at formidle FN's 17 Verdensmål. Målsætningen er at skabe en ramme for, at de unge kan arbejde med en bæredygtig fremtid. Der skal hentes inspiration fra og inviteres unge fra hele grænseregionen.

Projektet "Kunst på tværs" har som målsætning at styrke et kreativt talentmiljø og at kvalificere de unge talenter kunstneriske kompetencer gennem workshops og showcases. Projektet faciliterer et socialt og fagligt netværk mellem eleverne på tværs af kunstnerisk interesse og øger samarbejdet og synergien mellem Sønderborgs kreative talentforløb. Der skal indhentes kunstnerisk inspiration fra hele grænselandet.

Projektaktører:

Sønderborg Kommune og tilknyttede institutioner.

Projekterne finansieres med 400.000 kr.

fra kulturaftalemidler.

🎯 INDSATSOMRÅDETS MÅL:

1 **Kendskab til historien i grænselandet og formidling af den fælles kulturarv**

Udvikling af nye formater og projekter med henblik på kulturel dannelse og aktiv involvering af børn og unge. Forskellige kulturaktører som f.eks. kunstnere og lokalhistoriske foreninger såvel som andre kulturaktører bliver opfordret til at udvikle nye tilgange til formidling af grænselandets kulturarv. Kulturinstitutionernes samarbejder i grænseregionen fører til innovative, let tilgængelige formidlingsprojekter om regionens materielle og immaterielle kulturarv. Særligt målgrupperfokus er på børn og unge, der gennem kendskab til regionens mangfoldige og sammenhængende kulturarv bliver mere bevidste om historiske dilemmaer og betydningen heraf for deres nutidige og fremtidige dagligdag.

2 **Sproglig mangfoldighed**

Børn og unge i grænselandet udvikler en forståelse for den sproglige mangfoldighed gennem kulturelle kulturarvsprojekter.

Indsatsområdets samlede budget er på 5,4 mio. kr.

3 **Musikalsk kulturarv**

Kunstnere og lokalhistoriske foreninger, såvel som andre kulturaktører, udvikler nye tilgange til grænselandets musikalske kulturarv og inddrager børn og unge aktivt i formidlingen.

4 **Arkitektur og design i grænselandet**

Gennem inddragelse af aktører inden for design og arkitektur skabes rammer for børn, unge og voksnes refleksion over design og arkitektur og grænselandets udvikling. Netværksdannelse på området arkitektur, design og kulturarv skal skabe et rum for udveksling af viden og ideer til at bevare, udvikle og skabe opmærksomhed om arkitektur og design i grænselandet.

”

”Indsatsområdet skal styrke den kulturelle dannelse og sammenhængskraften i regionen gennem viden om og engagement i grænselandets historie og kultur.”

PROJEKTER UNDER INDSATSOMRÅDET

Fælles om kulturarv

Hovedprojektet ”Fælles om kulturarv” består af flere delaktiviteter, der alle på sin vis styrker den kulturelle dannelse og viden om samt engagement i grænselandets historie og kultur.

Fælles for aktiviteterne er, at deltagerne både får viden om kulturarven i grænseregionen, men også aktivt bliver involveret i formidlingen af kultur, arkitektur og sprog. Målgrupperne er skoleklasser fra 7. klasse og opefter samt borgere i almindelighed. Hovedprojektet som helhed skal således bidrage til at formidle viden om og synliggøre den fælles kulturarv i grænseregionen. Aktiviteterne finder sted mellem 2022 og 2024.

Projektaktører: Danske og tyske museer, biblioteker og andre kulturinstitutioner, skoler.
Projektet samlede finansiering er på ca. 2,7 mio. kr.

Hovedprojektet ”Fælles om kulturarv” vil bestå af følgende delaktiviteter:

- Kuratorskolen: Skoleelever beskæftiger sig med den fælles kulturarv i grænselandet igennem kuratering af egen udstilling.
- Arkitektur og design: Arkitekturforløb for skoleklasser med fokus på arkitektur, design og den fælles grænseregionale kulturarv.
- Ord i det offentlige rum: Synliggørelse af sproglig mangfoldighed igennem en konkurrence med indsendelse af ord med relevans for grænselandet.
- Dansk-tysk kulturuge: Kulturugen samler og præsenterer delaktiviteterne på tværs af begge indsatsområder.

Betegnelsen ”hovedprojekt” står for ambitionen om, at alle syv kommunale kulturaftalepartnere får gavn af aktiviteterne. Hovedprojektet bliver koordineret af kulturafdelingen på Regionskontor & Infocenter i tæt dialog med kulturaftalens partnere og de involverede kulturinstitutioner.

PARTNERNES PROJEKTER INDEN FOR INDSATSOMRÅDE 2:

Kulturaftale Sønderjylland-Schleswigs syv partnerkommuner har hver fået tildelt 400.000 kr. i de fire aftaleår til at gennemføre lokalt forankrede, eksperimenterende aktiviteter med en grænseoverskridende dimension. Inden for indsatsområdet "Fælles om kulturarv" har partnerne valgt følgende projekter:

Eventyr forbinder

Flensburgs Danseteater-projekt „Eventyr forbinder“ bygger broer mellem mennesker nord og syd for grænsen og styrker forståelsen af deres fælles kulturarv. Igennem en kunstnerisk udforskning af fire kendte eventyr af den danske eventyrforfatter H.C. Andersen og de tyske Brødrene Grimm får de deltagende børn, unge og ældre mennesker en dybere forbindelse til hinanden og overvinder nationale, aldersmæssige og sproglige forskelle. Projektet afsluttes med en stor eventyrfest i Volkspark Flensburg for offentligheden med deltagere fra nord og syd for grænsen.

Projektaktører: Stadt Flensburg, de tilknyttede kunstnere og skoler.
Projektet finansieres med 400.000 kr. fra kulturaftalemidler.

Kulturarvspas

Tønder Kommunes kulturaftaleprojekt "Kulturarvspas" har en målsætning om at beskrive ca. 10 forskellige historiske steder/bygninger i grænseregionen, både nord og syd for grænsen. Beskrivelserne i passet vil være så spændende og visuelt attraktive, at familier, skoleklasser osv. får lyst til at besøge stederne. Ved hver seværdighed får den besøgende et stempel eller et klistermærke i sit pas. Det skal motivere til at se alle besøgssteder. Passet bidrager til at besøgende i

grænseregionen aktivt lærer om området, får ny viden og fælles oplevelser – der også går ud over det kulturelle.

Projektaktører: Tønder Kommune, lokalhistoriske arkiver og foreninger.
Projektet finansieres med 100.000 kr. fra kulturaftalemidler.

Formidling on site

Aabenraa ønsker med sit kulturaftaleprojekt at tage formidlingen ud af museet og formidler udvalgte steder historie, kultur eller natur "on site" til gavn for borgere og turister. Formidlingen skal skabe oplevelser og aktiviteter af relevans for et nutidigt publikum og gerne inddrage publikum selv. Det kan f.eks. være traveture gennem by og land med hørebøffer, udendørs teaterforestillinger eller mindfulness i naturen. Der kan eksperimenteres med formater, der blander byvandring, gadeteater, publikumsdeltagelse, koncert, lydkunst, legeplads og mindfulness.

Projektaktører: Aabenraa Kommune i samarbejde med kunstnere og fagfolk.
Projektet finansieres med 400.000 kr. fra kulturaftalemidler.

FØLG MED PÅ REJSEN

På www.kulturfokus.dk/de, og vores Facebook og Instagram-accounts kan du følge med i vores aktiviteter og blive opdateret på de nyeste dansk-tyske kulturtilbud. På hjemmesiden www.kulturakademi.dk informerer vi desuden om projekternes tilbud for dagtilbud og skoler.

www.kulturfokus.dk